

Ambició i exuberant

Després de 'L'aire i el món' (premi Ciutat d'Elx) i de 'L'estupor que us espera' (premi Documenta), ara ens arriba la nova obra de Melcior Comes, 'El llibre dels plaers immensos' (premi Ciutat de Palma) • Per: Joan Josep Isern

Narrativa

El llibre dels plaers immensos

Melcior Comes

Premi Ciutat de Palma de novel·la Moll i Proa. Palma i Barcelona, 2007

“Només la grandesa salvarà aquesta llengua tan petita. Si hi ha un camí cap a la salvació, aquest és el del treball i el de l'ambició colossal. Siguem ambiciosos (pensadors, novel·listes i poetes) i acabarem triomfant”. Això escrivia ara fa dos anys Melcior Comes en la part que li va correspondre del llibre col·lectiu *Qui no mereix una pallissa!* (L'Esfera dels Llibres, 2005). Com es pot veure, Comes és un escriptor que, tot i la seva joventut (va néixer a Sa Pobla, el 1980), té les idees molt clares i no gasta gaires manies a l'hora d'exposar-les.

Des del seu primer llibre –*L'aire i el món*, premi Ciutat d'Elx 2003– m'ha interessat la veu d'aquest escriptor de vegades torrencial, com el seu admirat Baltasar Porcel, de vegades un pèl discursiu però portador de dues virtuts que em semblen summament útils

Melcior Comes ha guanyat l'últim premi Ciutat de Palma. JOSEP LOSADA

per a l'ofici que ha triat: una opció clara per la utilització de la llengua com a factor de màxima expressivitat i una ambició en els seus projectes d'allò més remarcable.

L'estupor que us espera –la seva segona novel·la, guardonada amb el premi Documenta 2005– va significar un pas endavant en relació amb el llibre anterior i

ara, amb aquest *Llibre dels plaers immensos*, guanyador del premi Llorenç Villalonga Ciutat de Palma, podem dir que som davant de la novel·la més rodona de Melcior Comes. La que, en certa manera, compendia tota la seva obra anterior.

Com en els seus dos primers textos, *El llibre dels plaers immensos* narra el

procés de creixement personal i d'educació sentimental del protagonista. Un protagonista –l'Humbert Salvador Melamp de Rocaforta i Casal, fill del catorzè comte de Torralta– que, a més a més, és el narrador que ens descriu en primera persona les seves aventures i desventures. Coneixerem l'Humbert des de la seva infantesa,

quan, meravellat per la figura descomunal de son pare –senador del partit conservador, registrador de la propietat i home summament aqueferat a Madrid– i per la imatge etèria i malaltissa de la seva mare, comença a percebre quin és el seu lloc en el món on li ha tocat viure. I en aquest procés de formació hi ha un llibre que, significativament, li servirà de guia: el *Decameró*.

Més endavant, a través d'un exuberant seguit de peripècies, anècdotes i, sobretot, gràcies a un riquíssim entramat de personatges secundaris, veurem com Humbert va adonant-se que la seva missió en aquest món és ser com més independent millor –i, de manera molt especial, del seu poderós i influent pare– i aconseguir els favors de totes les dones que es creuen en el seu camí, amb les quals experimenta sentiments que, segons els casos, oscil·len entre l'apassionament arravatat, l'encís distant i l'enamorament incondicional.

Hi ha escenes que es queden dintre del lector, com per exemple el comiat que don Policarp –sabador de la seva mort propera– fa als seus companys de feina. O les converses entre l'arxiver Severí i l'infant Humbert. I descripcions d'alta volada com la que

Melcior Comes fa de la ciutat de Barcelona en les primeres pàgines del capítol 18.

Com és habitual als llibres de l'autor, l'itinerari vital del protagonista acaba de manera satisfactòria amb la culminació de l'amor correspost i viscut en plenitud. Això sí, li haurà costat l'esforç d'anar-lo a buscar a Nàpols i de mantenir-lo al marge de les amenaces de la Màfia, perquè la seva enamorada és la filla del cap local (no es talla ni un pèl, en Comes, amb els seus arguments).

I just al final, a la penúltima pàgina veurem aparèixer un *alter ego* de l'autor dintre de la trama: “Ell es deia Melcior, un jove de la meua edat, de gestos irònics i posat misteriós”. I a continuació ens explica que l'acompanya una adorable Letícia a la qual, casualment, està consagrada la dedicatòria inicial del llibre.

Jo veig aquesta irrupció com una manera mig amagada de fer entendre que, finalment, biografia i personatge, literatura i autor, han ajuntat els seus camins i que aquest *Llibre dels plaers immensos* és, en el fons, la penyora d'un salt cap a noves etapes en la producció de Melcior Comes. La fase d'aprenentatge la podem considerar superada. I amb excel·lent.

Quan la realitat fa mal

Narrativa

Imagina un carrer

Guillem Sala Llorda

Premi Documenta 2006
Empúries. Barcelona, 2007

Gemma Casamajó

Si imaginar vol dir inventar alguna cosa, Guillem Sala Llorda, efectivament, imagina. És fidel, doncs, de ple i a raig, al verb que inicia i inspira la seva primera novel·la: *Imagina un carrer*. Guardonada amb el Documenta 2006

–un premi d'una certa reputació, i ascendent, que en l'edició anterior va quedar desert–, l'obra retrata la vida al carrer de l'Allau, un carrer que, com n'hi ha pocs, sempre fa baixada; un carrer en què, com n'hi ha molts, les ferides sempre es curen a la intimitat. D'aquesta manera l'autor obliga el lector a imaginar i a integrar-se en un carrer, d'entrada, llunyà, estrany i desconegut, però que en el fons és molt semblant i molt proper al seu carrer, al seu món, a la seva realitat.

Les novel·les, diuen, cal incubar-les. *Imagina un*

carrer és, segurament, una novel·la que l'autor ha covat; i en són unes de les proves el món que recrea i la veu amb què ho fa. Si un dels personatges de la novel·la fa mitja amb els dits nuosos com troncs d'olivera, el lector pot ben imaginar que l'autor escriu també amb aquests dits nuosos que busquen la figura retòrica precisa dins una prosa lacònica interrompuda per moltes pauses. Hi ha, efectivament, excel·lents imatges, tot i que malauradament treuen el nas alguns fragments que no acaben de

conjuntar-se amb la resta i en què aquesta figura retòrica de què parlava no és sempre la més òptima.

De fet, per parlar d'una realitat propera, Guillem Sala recrea una realitat atemporal i ageogràfica, aparentment llunyana, i és per això que cultiva, només, un tipus de versemblança: la versemblança autoreferencial. No alça i basteix un món possible, mimètic, realista i identificable i reconeixible per l'interlocutor, sinó que fabrica –i aixeca– un altre món: el món de tarannà fa-

bulador i mitopoètic propi de la imaginació, la fantasia i el somni, que cal dir que és coherent des de la primera línia –“L'Uli va néixer mentre plovia de cantó. En comptes de caure, la pluja passava”– fins a la darrera –“La realitat li fa mal. Sent a dins seu milions de mariscos sense clova xisclant de dolor”–. Segurament, a l'autor, la realitat també li fa mal. Per aquest motiu estira com una goma elàstica la imaginació, la qual l'autor ha dit públicament que vol rescatar de la seva mala fama.

Guillem Sala, guanyador del Documenta. FRANCESC MELCION